

Radicale integriteit

Deuteronomium 30.15-20; Mattheüs 5.21-37

Rev Dr Jos M. Strengholt

Maadi 2011

Wat hebben we bijzondere weken achter de rug. Drie weken geleden was het hier in Maadi nog rustig. Niemand van ons had kunnen voorspellen dat Egypte zo zou ontploffen. Ik weet zeker dat we allemaal momenten van angst en zorgen hebben gehad. Maar God zij dank: Hij is bij dit land geweest en ook bij ons.

Is het niet bijzonder dat mensen nu openlijk spreken over corruptie en over de noodzaak van verandering? Egyptenaren laten zich niet langer intimideren door de veiligheidsdiensten. Het is indrukwekkend hoe de gezamenlijke wil van zoveel mensen de regering heeft gedwongen om stappen te zetten waarvan we een maand geleden niet eens durfden dromen.

Maar wat zal er de komende dagen en weken gebeuren? Vandaag is de achttiende dag van de grote opstand tegen de regering. Alles wijst erop dat opnieuw miljoenen mensen de straat op zullen gaan. Het lijkt alsof dit land aan het begin staat van een nieuw tijdperk. Maar hoe dat eruit zal zien, weet niemand.

1. Kies het leven

Vanmorgen hebben we een deel gelezen van de laatste toespraak van Mozes tot het volk Israël. Ook zij stonden op de grens van een nieuwe tijd.

Veertig jaar hadden ze door de woestijn getrokken. Nu stonden ze in Moab, aan de oostkant van de Jordaan, vlak bij het Beloofde Land. Nog een paar dagen, en ze zouden het land binnengaan.

Wat zeg je tegen een volk dat op het punt staat een heel nieuwe fase in te gaan?

Mozes roept het volk op om een keuze te maken. De moeilijke jaren in de woestijn lagen achter hen. Niet alles in het verleden was slecht, maar de mensen verlangden naar een nieuw leven. Ze wilden verandering.

Juist op dat beslissende moment houdt Mozes hun een echte keuze voor. Ze zijn vrij om zelf te beslissen. En dat geldt ook voor ons.

Er kunnen stormen woeden. Er kunnen problemen zijn. De economie kan tegenzitten. Mensen kunnen ons tegenwerken. De stroom kan uitvallen. De politie kan haar werk niet doen. Het leger kan op straat zijn.

Maar al die omstandigheden nemen onze verantwoordelijkheid niet weg. Wij blijven geroepen om het goede te kiezen.

Mozes zegt als het ware: ga naar links of naar rechts, maar maak een keuze. En hij smeekt zijn volk om de juiste keuze te maken: **kies het leven**.

De bisschop Caesarius van Arles, een van de grote bisschoppen van Frankrijk in de vijfde eeuw, verwoordde de woorden van Mozes zo:

"Zie, mens, voor je liggen water en vuur, leven en dood, goed en kwaad, hemel en hel, de rechtmatige Koning en de wrede tiran, de valse zoetheid van deze wereld en de ware gelukzaligheid van het paradijs. Door de genade van Christus heb je de vrijheid gekregen om te kiezen. Strek je hand uit naar wat jij kiest. Kies het leven, zodat je zult leven."

Mozes dringt er bij het volk op aan om het leven te kiezen. Want daarvan hangt de zegen van God over het land af.

De keuze is vrij. Maar, zegt Mozes, als het volk God trouw blijft, zal het gezegend worden. Als het Hem ontrouw wordt, zal het onder Zijn oordeel komen.

Ook wij moeten kiezen. Ook wij worden opgeroepen om het leven te kiezen. Mozes vat samen wat dat betekent:

- de HEERE, uw God, liefhebben;
- naar Zijn stem luisteren;
- en Hem vasthouden.

Juist nu Israël een nieuwe tijd ingaat, noemt Mozes deze drie dingen als het belangrijkste: liefde voor God, gehoorzaamheid aan Zijn wil en trouw blijven aan Hem.

"Kies het leven" betekent volgens Mozes uiteindelijk: kies voor de HEERE.

Want, zegt hij: "Hij is uw leven."

Die woorden klinken ook door in het Nieuwe Testament. De Heere Jezus zegt:

Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven. (Joh. 14:6)

Door dat te zeggen maakt Hij duidelijk dat Hij één is met de Schepper van hemel en aarde. Wie Hem kent, heeft werkelijk leven.

Jezus laat zien dat Hijzelf de vervulling is van alles wat God ons wil geven.

2. Mensen met integriteit

In het Nieuwe Testament roept de Heere Jezus Zijn volgelingen op om God lief te hebben en Zijn geboden te gehoorzamen.

We hebben een gedeelte gelezen uit de Bergrede. Daar legt Jezus uit hoe Gods wetten werkelijk bedoeld zijn.

Door de eeuwen heen hadden de schriftgeleerden steeds meer regels toegevoegd aan de wet van Mozes. Er kwamen steeds nieuwe uitleggen bij. Uiteindelijk ontstond een enorm systeem van regels en voorschriften.

Godsdienst werd een kwestie van eindeloos muggeziften. Eh muggenziften. Voor elk onderdeel van het leven waren ingewikkelde regels bedacht. Dat lijkt op wat ook in Egypte vaak is gebeurd.

Maar deze godsdienstleraren waren vergeten waar Gods wet eigenlijk om draait.

De Heere Jezus brengt de mensen terug naar de kern. Gods wet is:

- God liefhebben;
- en je naaste liefhebben.

Liefde voor God en liefde voor mensen is de beste en enige stevige basis voor ons persoonlijke leven én voor de samenleving.

Neem bijvoorbeeld het gebod: "U zult niet doodslaan."

Waarschijnlijk heeft bijna niemand van ons ooit iemand vermoord. Net zoals de meeste mensen in Egypte niemand hebben vermoord.

Mooi, zouden we kunnen denken. Dan houden we ons toch aan Gods wet?

Nee, zegt Jezus. Dat is pas het begin.

Want helpt het onze gezinnen, onze samenleving of onze gemeente als we anderen uitmaken voor dom, waardeloos of minder dan wijzelf?

Nee.

De afgelopen weken hebben velen in dit land gezondigd tegen deze woorden van Jezus. Ik moet ook mijn eigen zonde belijden. Mensen zijn tegenover elkaar komen te staan. Ze maken elkaar zwart.

Juist als een samenleving onder grote druk staat, vergeten we gemakkelijk dat God ons heeft opgedragen onze naaste lief te hebben als onszelf.

We mogen nooit vergeten dat we allemaal kinderen van Adam en Eva zijn.

Laten we daarom juist nu naar alle mensen kijken zoals God naar hen kijkt.

Hij heeft ieder mens met liefde geschapen. En Hij heeft ieder mens nog steeds lief.

Hij had de wereld zo lief dat Hij Zijn enige Zoon gaf. Ook voor mensen die niet vóór ons zijn, maar tegen ons.

En wat hebben wij Zijn verzoenende dood nodig, om vergeving te ontvangen voor onze zonden tegen God én tegen onze naaste.

De apostel Johannes schrijft:

Als iemand zijn broeder, die hij ziet, niet liefheeft, hoe kan hij God liefhebben, Die hij niet gezien heeft? (1 Joh. 4.20)

Ons persoonlijke leven, onze gezinnen, onze samenleving en onze toekomst zullen mooier worden als we meer van de liefde laten zien die Jezus Christus heeft voorgeleefd.

Onze samenleving zou veel vriendelijker en zachter zijn als we bereid waren elkaar te dienen.

Daarna spreekt Jezus over trouw in het huwelijk. Hij waarschuwt dat het niet genoeg is om alleen uiterlijk trouw te blijven en maar één huwelijk te hebben.

Als man en vrouw voortdurend ruzie maken, of als ons hart naar iemand anders uitgaat, dan wordt het huwelijk daardoor kapotgemaakt.

De Heere Jezus kijkt dus verder dan alleen de letter van de wet. Hij wijst ons op Gods bedoeling met de wet.

God gaf Zijn geboden om ons te zegenen, zodat we betere gezinnen zouden hebben en een betere samenleving.

Trouw zijn en je houden aan je beloften is de lijm die een samenleving bij elkaar houdt.

Regeringen in Egypte hebben in het verleden veel beloften gedaan die niets waard bleken. Maar ook veel mensen die nu tegen de regering protesteren, laten soms hetzelfde gedrag zien.

Een student van de Alexandria School of Theology, waar ik lesgeef, schreef mij deze week:

We praten steeds over het corrupte regime, maar we vergeten dat de Egyptische samenleving zelf ook corrupt is. Als we het systeem willen veranderen, moeten we ook de corruptie in ons eigen denken aanpakken. Als deze revolutie alleen het regime verandert, maar niet ons hart, zal de volgende regering nog slechter zijn.

Ik denk dat Mina gelijk heeft.

Als wij als mensen niet leren om anderen met respect te behandelen, als we blijven verlangen naar wat van een ander is en blijven leven met leugens, hoe kunnen we dan van onze leiders beter gedrag verwachten?

Jezus spreekt ook over eerlijkheid. "Laat uw woord ja ja zijn en uw nee nee." (Mat. 5.37)

Alleen mensen die veel liegen, en samenlevingen waarin leugens normaal zijn geworden, voelen steeds de behoefte om bij elke zin te zeggen: "Wallahi." "Bij God."

Maar laten we niet doen alsof wij beter zijn.

De situatie in Egypte laat mij, en ons allemaal, zien hoe dringend het is om eerlijk, oprecht en zuiver te leven. Een leven dat gekenmerkt wordt door liefde voor God en liefde en respect voor ieder mens.

Zonder die houding valt iedere samenleving uiteindelijk uit elkaar.

3. Als je eraan denkt dat je broer iets tegen je heeft...

De Heere Jezus is realistisch. Hij weet dat er ruzies en conflicten zijn onder Gods kinderen.

Mensen vervloeken elkaar.

Mensen haten elkaar.

En Jezus maakt duidelijk dat dit onaanvaardbaar is.

Maar Zijn oplossing gaat verder dan alleen zeggen: haat niet en vervloek elkaar niet.

Hij zegt:

Als u dan uw gave op het altaar offert en u zich daar herinnert dat uw broeder iets tegen u heeft, laat daar uw gave bij het altaar achter en ga heen; verzoen u eerst met uw broeder en kom dan terug en offer uw gave. (Mat. 5.23-24)

Het gaat dus niet alleen om de vraag of wij zelf negatieve gevoelens hebben. Jezus zegt zelfs dat wij het initiatief moeten nemen wanneer wij weten dat iemand anders iets tegen ons heeft.

Zijn Joodse hoorders kenden het beeld van mensen die naar de tempel gingen om een offer te brengen. Jezus zegt: Stel dat je onderweg bent om God een offer te brengen. En opeens herinner je je dat iemand boos op jou is.

Ga dan eerst naar die persoon.

Probeer je met hem te verzoenen.

Pas daarna moet je terugkomen om God je offer te brengen.

Echte toewijding aan God kan niet samengaan met een verbroken relatie met andere mensen.

Stop eerst met je godsdienstige activiteit, zegt Jezus. Maak het goed met je broer.

Ik denk dat we deze woorden ook mogen toepassen op het vieren van het Heilig Avondmaal.

Daar gedenken we dat Jezus Zijn leven voor ons gaf. Daar zien we hoe groot de prijs was die God betaalde om ons met Zichzelf te verzoenen.

Hoe kunnen wij dat vieren terwijl we in onvrede leven met elkaar?

Toch bedoelt Jezus niet dat liefde voor de naaste belangrijker is dan liefde voor God.

Hij zegt immers ook dat je daarna terug moet komen om je offer aan God te brengen.

Er is een volgorde. De Heere Jezus zegt:

U zult de Heere, uw God, liefhebben met heel uw hart, met heel uw ziel en met heel uw verstand. Dit is het eerste en het grote gebod. (Mat. 22.37-38)

De liefde voor onze naaste is het tweede grote gebod.

Die krijgt haar betekenis juist vanuit de liefde voor God.

Je kunt geen broeders en zusters hebben zonder eerst een Vader te hebben. Wie zondigt tegen zijn medemens, zondigt allereerst tegen God, Die die mens heeft geschapen en aan Wie hij toebehoort.

Juist daarom is het zo belangrijk dat wij goed met elkaar omgaan.

In de gemeente.

In onze gezinnen.

En in de samenleving.

Hoe wij denken over de mensen die we ontmoeten en hoe wij met hen omgaan, zegt veel over onze relatie met de God Die ook onze vijanden heeft geschapen.

Conclusie

Laten we daarom niet denken dat we God kunnen behagen wanneer we knielen bij het altaar, terwijl we niet in vrede leven met onze naasten.

Heb uw naaste lief.

Heb respect voor ieder mens.

Zoek verzoening met anderen.

Dat zijn onmisbare bouwstenen voor ons eigen leven én voor de samenleving waarin we wonen.

Respecteer elkaar als schepselen van God.

Stel het belang van de ander boven dat van jezelf.

Wees betrouwbaar.

Spreek de waarheid.

Kies het leven.

Als wij als volgelingen van de Heere Jezus een leven leiden dat gekenmerkt wordt door radicale integriteit, zullen wij ook een voorbeeld zijn voor een land dat aan het begin staat van grote veranderingen.

+In de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest. Amen.